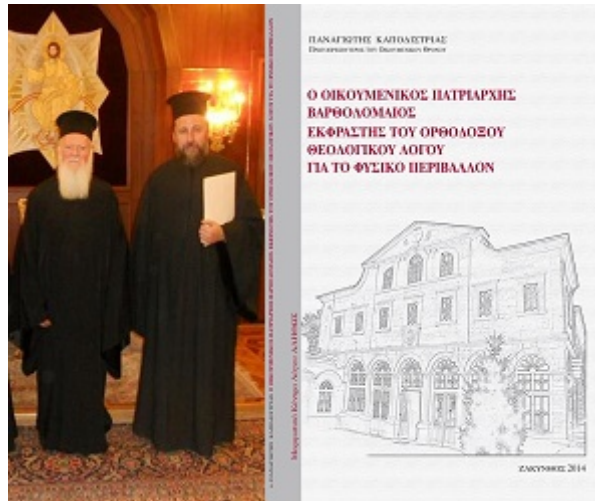

Ο οικολογικός λόγος του Οικουμενικού Πατριάρχου

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Στις 22 Οκτωβρίου 2014, η διακονία του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου στον Οικουμενικό Θρόνο εισήλθε στο εικοστό τέταρτο έτος.

Με αυτή την ευκαιρία, ευχόμενοι ο Παναγιώτατος να συνεχίσει να μας ευλογεί και να μας αγιάζει επί πολλά ακόμη έτη, δημοσιεύουμε μία παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας του π. Παναγιώτη Καποδίστρια, η οποία παρουσιάζει τον πατριαρχικό οικολογικό λόγο.

Ο από ετών ασχολούμενος με τα θέματα της οικολογίας Πρωτοπρεσβύτερος του Οικουμενικού Θρόνου **π. Παναγιώτης Καποδίστριας**, εξέδωσε προσφάτως τη διπλωματική του εργασία με τίτλο «**Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος εκφραστής του ορθοδόξου Θεολογικού λόγου για το φυσικό περιβάλλον**» (Μορφωτικό Κέντρο Λόγου Αληθώς, Ζάκυνθος 2014).

Η εργασία αυτή αποτελεί τον τελευταίο καρπό μίας εικοσιπενταετούς ενασχολήσεως του π. Παν. Καποδίστρια με τα οικολογικά προβλήματα και ζητήματα, τα οποία, αναμφίβολα ευρίσκονται στην αιχμή των ανησυχιών του συγχρόνου ανθρώπου.

Είναι ευτυχής η χρονική σύμπτωση αυτού του ενδιαφέροντος με την ανάληψη σχετικών πρωτοβουλιών -ήδη από το έτος 1989, επί των ημερών της πατριαρχίας του αιιδίμου Πατριάρχου Δημητρίου- από το Οικουμενικό Πατριαρχείο, το οποίο αγωνιά για την πορεία της «λίαν καλής» και ευλογημένης από την αγάπη του Θεού κτίσεως και προσπαθεί, με κάθε πρόσφορο μέσον, να ανακόψει την ανοίκεια και βίαιη εκμετάλλευσή της από τον άνθρωπο και να διδάξει τον καθένα από εμάς την σχέση αγάπης και σεβασμού, η οποία πρέπει να οικοδομηθεί ανάμεσα στα έλλογα και άλογα έργα του Θεού.

Στο έργο του αυτό ο π. Π. Καποδίστριας ξεκινά με την παρουσίαση των κυριοτέρων πρωτοβουλιών του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου για την προστασία του περιβάλλοντος και στη συνέχεια προσπαθεί να προσδιορίσει τα πλέον καίρια χαρακτηριστικά του υπερεικοσαετούς πατριαρχικού οικολογικού και περιβαλλοντικού λόγου.

Ως πρώτο χαρακτηριστικό εντοπίζει το ισχυρά θεμελιωμένο θεολογικό υπόβαθρο του λόγου αυτού, καθώς και το ότι ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης με την άρθρωση του περιβαλλοντικού του λόγου χαράσσει τις βασικές παραμέτρους πάνω στις οποίες μπορεί να κινηθεί, κάθε ενασχολούμενος με τα θέματα αυτά, συνεισφέροντας στην αντιμετώπιση των οικολογικών προβλημάτων.

Ο πατριαρχικός λόγος οριοθετεί τον θεολογικό περί περιβάλλοντος λόγο, έτσι ώστε να προσφέρει νέες ουσιαστικές διεξόδους στην σχετική, παγκόσμια, αναζήτηση και να διευρύνει το φάσμα των υπαρχουσών προσεγγίσεων αναδεικνύοντας την εξέχουσα θέση του ανθρώπου ως υπό του Δημιουργού και Προνοητού Θεού προσδιορισμένου προστάτου και αξιοποιητού του δώρου της δημιουργίας.

Σε αυτό το βαθύτατα προσδιορισμένο θεολογικό πλαίσιο παρουσιάζονται και τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του πατριαρχικού λόγου για το περιβάλλον, όπως τα εντοπίζει ο συγγραφέας: ο οικολογικός λόγος του Φαναρίου είναι ζωντανός, δυναμικός, ρεαλιστικός, πολιτισμικός και, φυσικά, οικουμενικός, καθώς απευθύνεται σε όλους και ενδιαφέρει κάθε άνθρωπο.

Με μία ιδιαίτερη ευαισθησία ο λόγος του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου εντοπίζει τα αίτια του συγχρόνου οικολογικού προβλήματος, όχι εκτός ημών, όχι μόνο στους άλλους, όχι μόνο στην φθορά την οποία επιφέρουν στο περιβάλλον οι «μεγάλοι» και «ισχυροί» του κόσμου μας, αλλά στην απουσία οικολογικής συνειδήσεως εκ μέρους της συντριπτικής πλειοψηφίας των κατοίκων του πλανήτη μας. Στόχος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, όπως επισημαίνει ο π. Παναγιώτης, είναι η «ευαισθητοποίηση των πάντων» και σε κάθε πτυχή της ζωής

μας.

Σε άλλο σημείο ο συγγραφέας σημειώνει ότι ο Παναγιώτατος Οικουμενικός Πατριάρχης, για να αντιστρέψει την πορεία του κόσμου μας προς την καταστροφή επιχειρεί με τον λόγο του να αναστηλώσει το θρησκευτικό δέος στις ανθρώπινες καρδιές και να διδάξει τον άνθρωπο, ότι αυτός δεν είναι αποτελεί ένα ευτελές και ασήμαντο ον, αλλά ο ιερός τόπος συναντήσεως Θεού και κόσμου.

Ο κόσμος μας δημιουργήθηκε εκ του μη όντος με αγάπη και απόλυτη ελευθερία. Η μόλυνση, η καταστροφή, η φθορά εισήλθαν σε αυτόν μετά από την βρώση του καρπού του ξύλου της γνώσεως. Στόχος της Εκκλησίας και της αγιαστικής δράσεώς της στη δημιουργία είναι η αποκατάσταση του αρχικού κάλλους, όχι μόνο του ανθρώπου, αλλά ολόκληρης της δημιουργίας.

Η απόκτηση ασκητικού ήθους στη ζωή μας, στην καθημερινότητά μας, αποτελεί σημαντικότερο βήμα για την συμβολή μας στη σωτηρία της κτίσεως. Το έργο της Εκκλησίας είναι ανακαινιστικό και σε αυτό μπορούμε να συμμετάσχουμε όλοι μας.

Ένα ακόμη ενδιαφέρον σημείο του πατριαρχικού λόγου για το περιβάλλον σχετίζεται με την προβολή της ανθρωπικής αρχής, σύμφωνα με την οποία ο κόσμος δημιουργήθηκε από το Θεό και υπάρχει προς χάρη του ανθρώπου.

Με διάκριση και προσοχή το Οικουμενικό Πατριαρχείο, ως εκφραστής του ορθοδόξου ήθους υπερβαίνει την υπάρχουσα τάση που θέλει πίστη και επιστήμη σε σύγκρουση και προβάλλει έναν θεολογικό λόγο ενωτικό και θεραπευτικό των διαστάσεων, ξεκαθαρίζοντας ότι αυτά τα δύο μεγέθη είναι προορισμένα να συμπορεύονται και όχι να αντιμάχονται.

Σαφέστατα, η επιστήμη οφείλει να λειτουργεί με ασφαλιστικές δικλίδες, οι οποίες την αποδεσμεύουν από την ανθρώπινη αλαζονεία, την πλέον επικίνδυνη παράμετρο για τον κόσμο μας.

Ο πατριαρχικός λόγος όπως παρατηρεί ο π. Παν. Καποδίστριας σημειώνει τη στενότερη σχέση μοναστικής ασκητικότητας και προστασίας του περιβάλλοντος συνδέοντας την ασκητική ζωή με την σώφρονα αξιοποίηση της κτίσεως.

Καρπός όλης αυτής της προσπάθειας του Πατριάρχου είναι η ευαισθητοποίηση πλήθους ανθρώπων και η συστράτευσή τους, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο, στον κοινό αγώνα της αντιστροφής της καταστροφικής πορείας του πολιτισμού μας.

Μοναστήρια που υιοθετούν ένα πρότυπο τρόπο οικολογικής λειτουργίας, εφημέριοι που αγωνίζονται για την προστασία του περιβάλλοντος, θεολόγοι που θεμελιώνουν το σεβασμό του έργου του Θεού με τα κείμενά τους, διεθνής αναγνώριση των πατριαρχικών προσπαθειών μέσα από κείμενα, βραβεύσεις και δράσεις, αποτελούν στοιχεία που υποδηλώνουν την θετικότερη υποδοχή του οικολογικού θεολογικού λόγου και των αναλόγων πρωτοβουλιών του Οικουμενικού Πατριάρχου πείθοντάς μας ότι η μεθοδικότητα, η υπομονή και η επιμονή που επιδεικνύει θα νικήσουν εν τέλει την ανθρώπινη αλαζονεία λειτουργώντας ανασχετικά στην πορεία προς την καταστροφή.

Ο πατριαρχικός λόγος είναι λόγος ελπίδας, καταλλαγής και ενότητας και γι' αυτό θα πρέπει να συνεχίσει να ακούγεται όλο και πιο ισχυρός, όλο και πιο δυνατός.